

FRÅN IDROTTSHALLAR TILL STORINDUSTRI

Babcofilialen i Örebro omspanner stort register

Årets sista nummer av Fläktjournalen innehåller mest material hämtat från Örebrofilialens anläggningar. Chef i Örebro är ingenjör Erik Bergqvist, som med sin stab sköter kontakterna med ett starkt industribetonat distrikt.

— Man kan i stort sett säga att hälften av vår anläggningsverksamhet gäller industrin, och spe-

Ingenjör Erik Bergqvist

ciellt då den tyngre industrin, säger ing. Bergqvist. Förutom hemmaarbetsgruppen, som består av mannar som ägnar sig åt projekteringsarbete och ritningsarbete, har vi personal avdelad för bevakningen på byggplatserna. På så sätt kan vi se till att arbetet flyter smidigt och i den takt som byggnadsarbetena fordrar. Ifråga om tyngre industrianläggningar är andelen egna förslag mycket hög. Vi kommer in på ett tidigt stadium och utarbetar förslagen i intim kontakt med beställarens egen expertis.

Örebrofilialen arbetar givetvis också med komfortventilation. Det är då i regel fråga om anläggningar som byggs efter konsultprogram.

— Vi har en särskild arbetsgrupp för programanläggningar,

fortsätter ing. Bergqvist. Också för sådana anläggningar har vi särskild personal avdelad för uppföljning på byggplatserna. Erfarenhetsmässigt vet vi att denna uppföljning är mycket viktig. Den är kanske också svårare och mer arbetskrävande än uppföljningen av industrianläggningarna.

Avslutningsvis frågar vi också hur det är med Thermobloc- och hemkomfortprodukterna i distriktet.

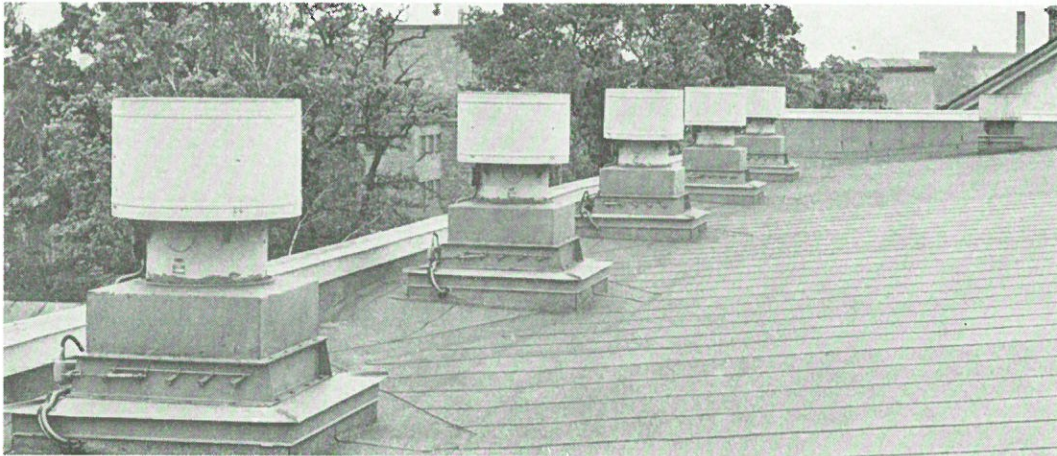
— Eftersom vi har många stora industrier inom vårt område är det naturligt att det finns ett betydande intresse för Thermobloc, som ju i många fall är industrier- nas bästa värmekälla. Och beträffande hemkomfortprogrammet är det ju så, att jubileumsutställningen "Örebro 700 år", där vi visade dessa produkter, otvivelaktigt ökade intresset för denna del av vårt program, slutar ing. Bergqvist.

Vinjettbilden:

200.000 m³ /h luft ventilerar och värmer Rocklundahallen

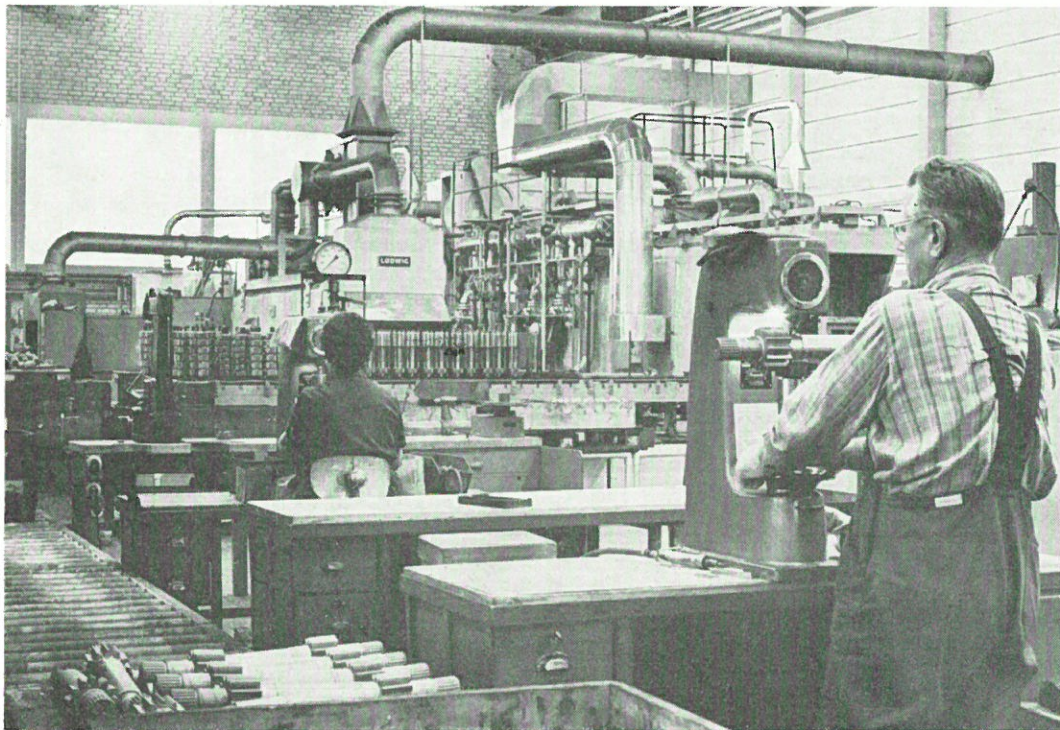
Rocklundahallen i Västerås anses som en trivsamt och praktiskt idrottsarena. Volymen är 50 000 m³ och man tar in ca 10 000 åskådare. Ventilationsanläggningen — levererad av Bahco, Örebro — arbetar med ett totalt luftflöde av 200 000 m³/h. Uppvärmningen sker i batterier av typ PKB, som kombinerats med FLB-fläktar. Värmen kommer från stadens fjärrvärmeverk. Som en intressant detalj kan nämnas att temperaturdifferensen mellan lägst och högst belägna åskådarplats är endast 3° C.

Ny härdverkstad och utrustningsverkstad hos Bolinder-Munktell

Storindustri i industristaden Eskilstuna är Bolinder-Munktell, ett Volvoföretag som kanske är mest känt för sina traktorer och vägmaskiner. Bygge på gång just nu är kontorshus (med Bahcoventilation), men huvudanledningen till Fläktjournalens besök var den hypermodernt utrustade härdverkstaden, igångkörd 1963, samt utrustningsverkstaden.

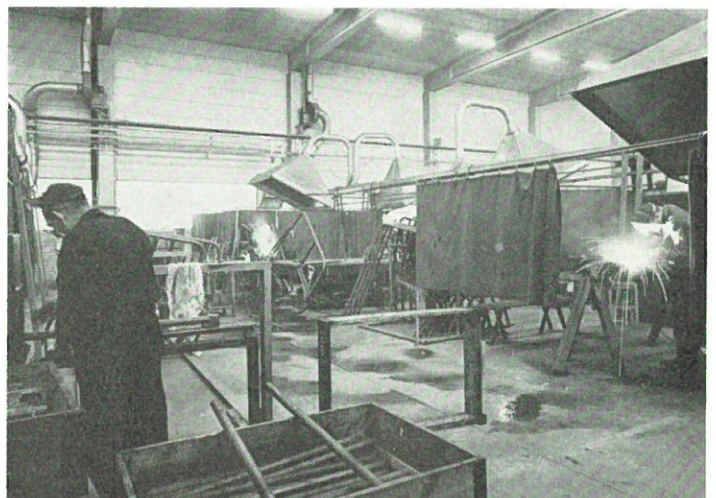
Vad man gör i härdverkstaden torde framgå direkt av namnet, medan utrustningsverkstaden kanske kräver närmare förklaring. Där appliceras erforderlig specialutrustning på de traktorer som skall exporteras eller eljest få en från standardutförandet avvikande utrustning. I en särskild avdelning inom samma byggnad tillverkas också stommen till förarhytter. Dessa är utförda av kraftiga rör, som svetsas samman. Ventilationen i denna avdelning sker i huvudsak genom utsugning från huvar över svetsbåsen, som skiljs åt av draperier.

Övre bilden visar en del av taket över härdverkstaden. I bakgrunden skimtar företagens omskolningsverkstad mellan träden.

Efter härdningen kontrolleras arbetsstyckets hårdhet i Brinell-apparat. Närmast kameran Folke Pettersson med 14 år i företaget. Han kontrollerar axeldetaljer för vāghyölar. I bakgrunden syns ett par av utsugningsfläktarna för ugnarna, typ FLB. (Mittenbilden).

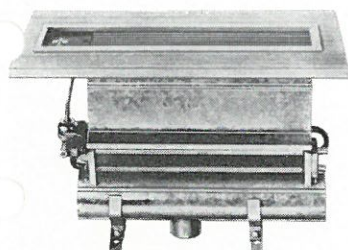
De båda nedre bilderna är från utrustningsverkstaden. På bild till vänster syns bl.a. ett inblåsningsslag och en utsugningsfläkt för sprutmålningsavdelningen. Högra bilden visar svetsning av stommar till förarhytter. Observera de ordentligt tilltagna sughuvarna.

Storkontor i Eskilstuna med Bahco-luft

Försvarets Fabriksverk har för någon tid sedan flyttat in i ett nybyggt kontorshus i Eskilstuna. Ventilationsanläggningen i byggnaden har levererats av Bahco-filialen i Örebro.

Totala byggvolymen är 28 000 m³. Uppvärmning och ventilation av kontorsrummen är ordnad på det numera vanliga sättet med en fönsterapparat Bahco KEB (lilla bilden) i varje modul. Totalt ingår 800 fönsterapparater. Centralaggregaten är utförda med befuktning och med plats för framtida komplettering med kylning.

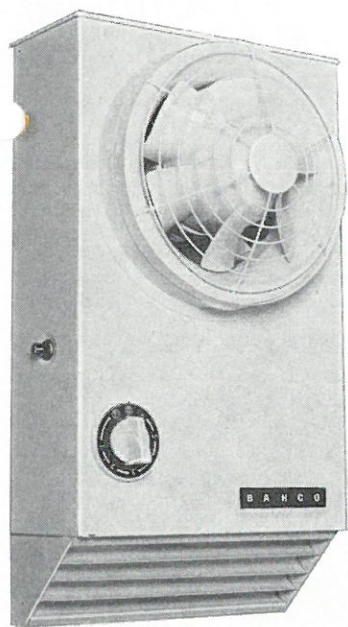

Bahco fönsterapparat KEB (ovan).

Kontorsbyggnaden för Försvarets Fabriksverk är ritad av arkitekt SAR Gunnar Öhrström (bilden till höger).

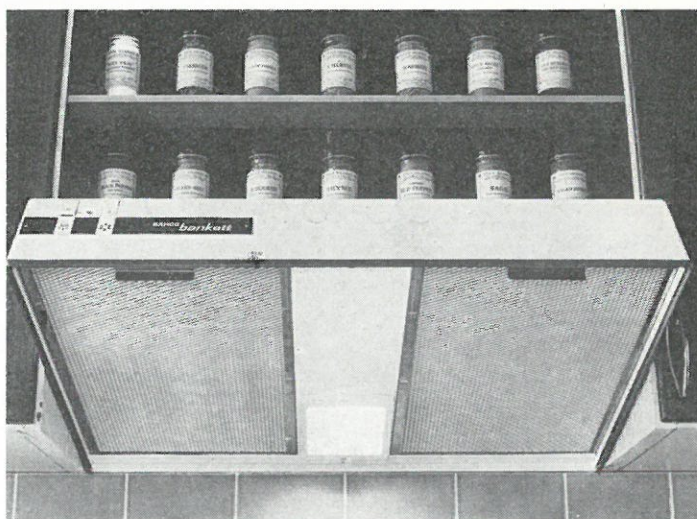

NYHETER PÅ BAHCO SPISFLÄKT OCH HEMTORK

De båda populära hemkomfort-produkterna Bahco Spisfläkt och Bahco Hemtork har nyligen fått ett något ändrat detaljutförande. Spisfläkten har fått en ny fastsättningsanordning för filtret — ett fjäderlås, som gör det ändå lättare att ta ned filtret för rengöring — och ett automatiskt bakdragsspjäll. Den senare finessen uppskattas kanske mest av de villägare som har särskilt kort imkanal, där det ju kan bli bakdrag vid vissa vindförhållanden.

Bahco Hemtork, lika lätt att montera i torkskåp som i badrum, har fått timern flyttad från gaveln till framsidan. Den kan nu monteras på valfri sida i torkskåp, samtidigt som reglaget för torktiden blir lättare åtkomligt vid montering ovanför badkaret. Bilden visar hemtorken med luftrikare för badrumsmontering. Det är lämpligt att anordna ett plastdraperi omkring badkaret, varigenom man får ett avskärmat torkutrymme. Bäst är om badrummets utsugningsventil är placerad inom detta utrymme, så att den våta luften kan sugas bort utan onödiga omvägar.

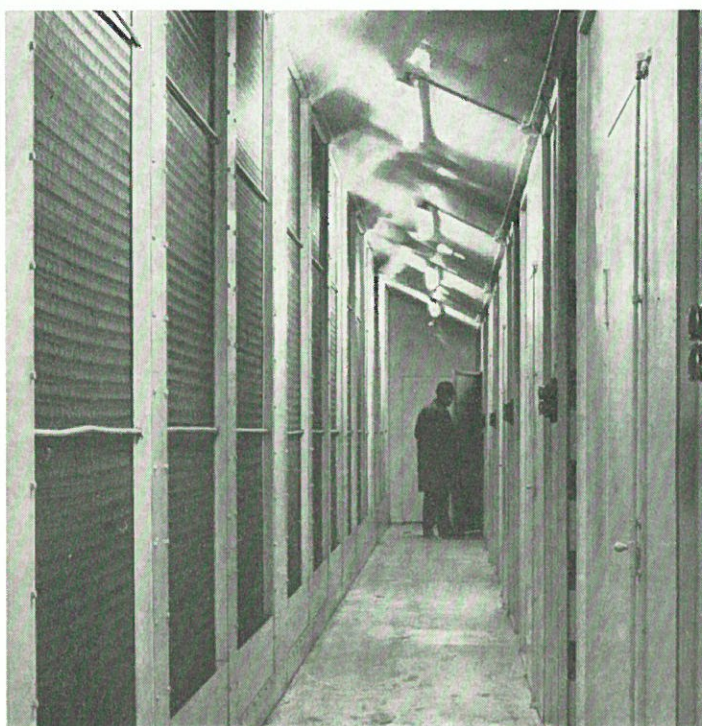

Bahco Fläktkompodium fortfarande högaktuellt

Bahco Fläktkompodium har nu funnits ute i närmare ett år. Det är fortfarande livligt efterfrågat, vilket kanske bevisar att det fyller ett behov. Har Ni ännu inte fått Bahco Fläktkompodium, rekvirera Ert exemplar på svarskortet. Det är kostnadsfritt för Fläktjournalens läsare.

INDUSTRIVENTILATION MED VARIATION HOS SANDVIKENS JERNVERK

Vid Sandvikens Jernverk kan man inom ett visserligen stort, men dock begränsat utrymme, studera nära nog alla upptänkliga varianter på temat industriventilation. En stor del av anläggningarna är signerade Bahco och har konstruerats och utförts av Örebrofilialen.

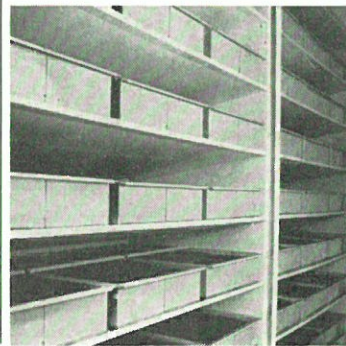
Fläktjournalens medarbetare och fotograf har tillsammans med ing. Bengt Engvall, Örebrofilialen, gjort en rundvandring inom området. Av lättförståeliga skäl kan endast ett fåtal av anläggningarna visas i bild. Sekretesshänsyn gör exempelvis att vi får avstå från att visa interiörer från tillverkningen. Vi har här begränsat oss till att redogöra helt flyktigt för två anläggningar, Rörverk 63 och Kallvalsverk 63.

16 m betkar i Rörverk 63

Vinjettbilden visar betningsavdelningen i Rörverk 63. Man framställer rostfria rör, och dessa betas efter tillverkningen för att få en blank och motståndskraftig yta. Betningen sker i stora knippen. På bilden ser man hur ett rörknippe just lyfts upp ur det sista badet. Bethallen ventileras genom utsugning vid kanten runt karen.

Tillförsel av ersättningsluft sker genom perforerat undertak. I blåsningluftflödet är 200 000 m³/h, medan man suger ut 240 000 m³/h för att hålla undertryck i lokalen. Betkaren är 16 m långa och 1,5 m breda.

Ventilationsluften från Rörverk 63 blåses ut genom de fyra skorstenarna som syns på bilden överst

sid. 5. Skorstensfoten är en dropp-avskiljare i betong. Bilden nederst på sid. 5 är en interiör från fläktrummet.

I Rörverk 63 finns bl.a. en 18 m lång dubbelsidig rörslibbänk, konstruerad och levererad av Bahco, Örebro. Luftinblåsningen sker i denna avdelning genom cylindriska luftspridare i taket.

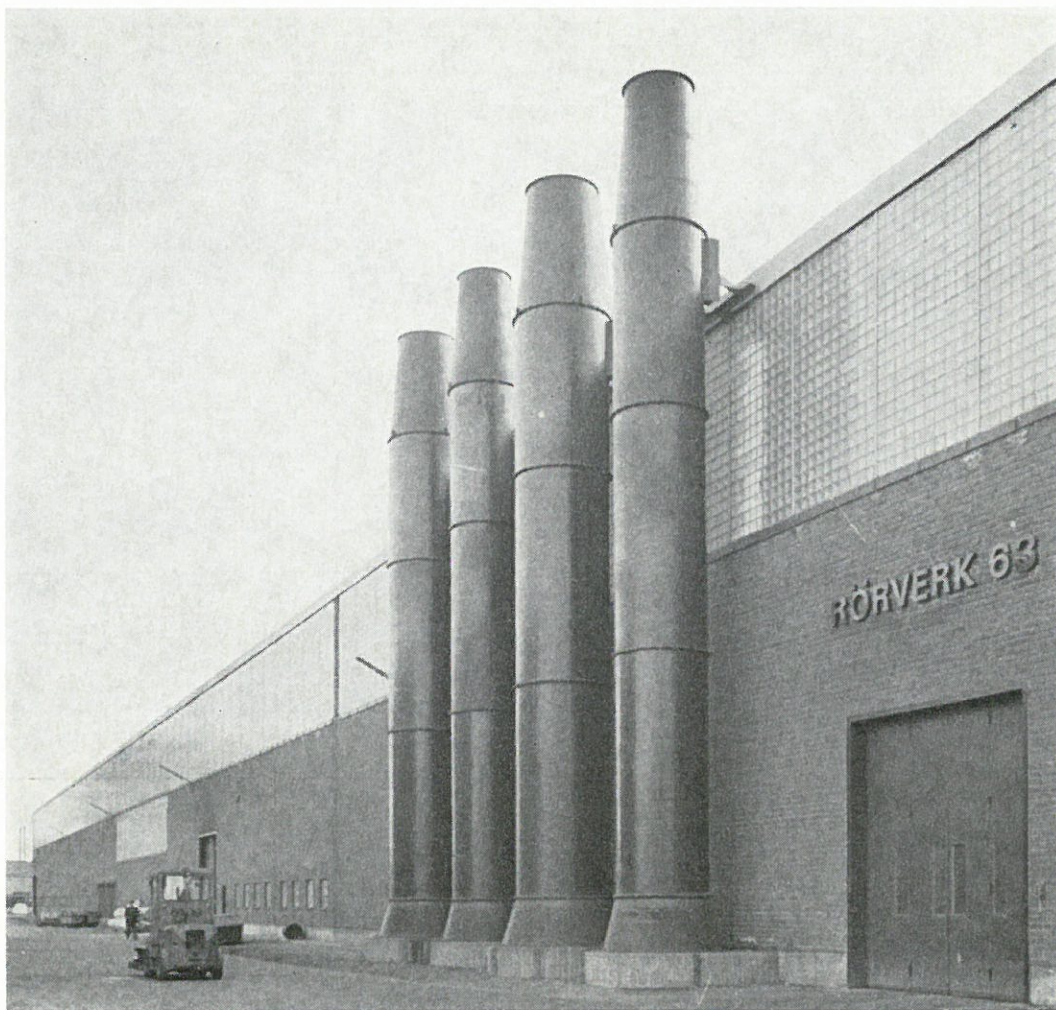
Fläktanläggningen manövreras från en central manövertavla i maskinhallen, där man på en lamp-tablå genast ser vilka fläktar som är i drift, och där olika driftsfall, beroende på årstid m.m., snabbt kan ställas in.

Aktivt kol renar luft för valsverksmaskiner

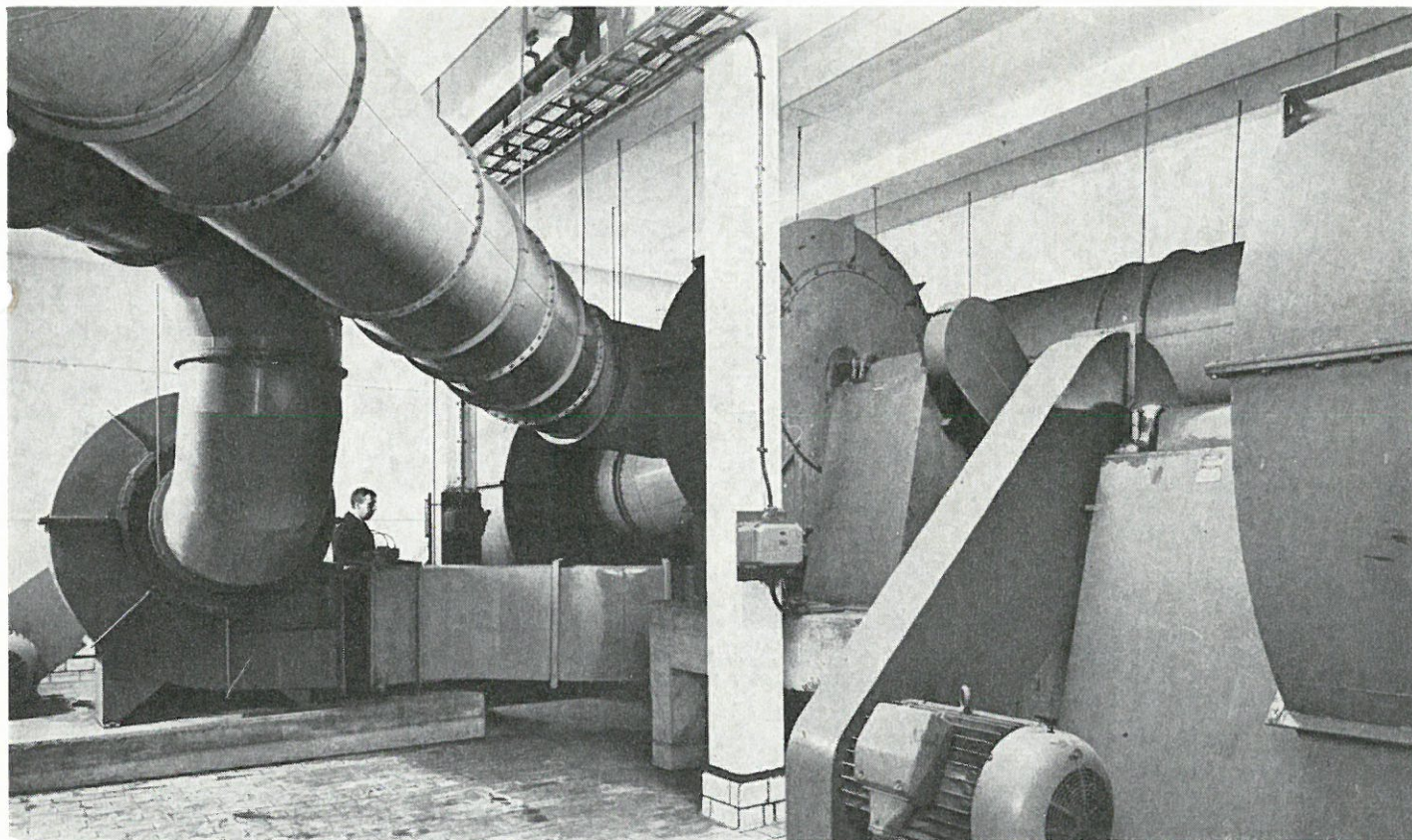
Inom ett stort industriområde förekommer givetvis tidvis en avsevärd koncentration av olika gaser i luften. Vissa av dessa kan lätt orsaka skador på känslig elutrustning. För att skydda omformare och motorer i Kallvalsverk 63 har man installerat ett filter med aktivt kol. Ett sådant filter suger upp skadliga gaser med mycket hög verkningsgrad och utgör alltså ett effektivt skydd för dyrbara elkomponenter.

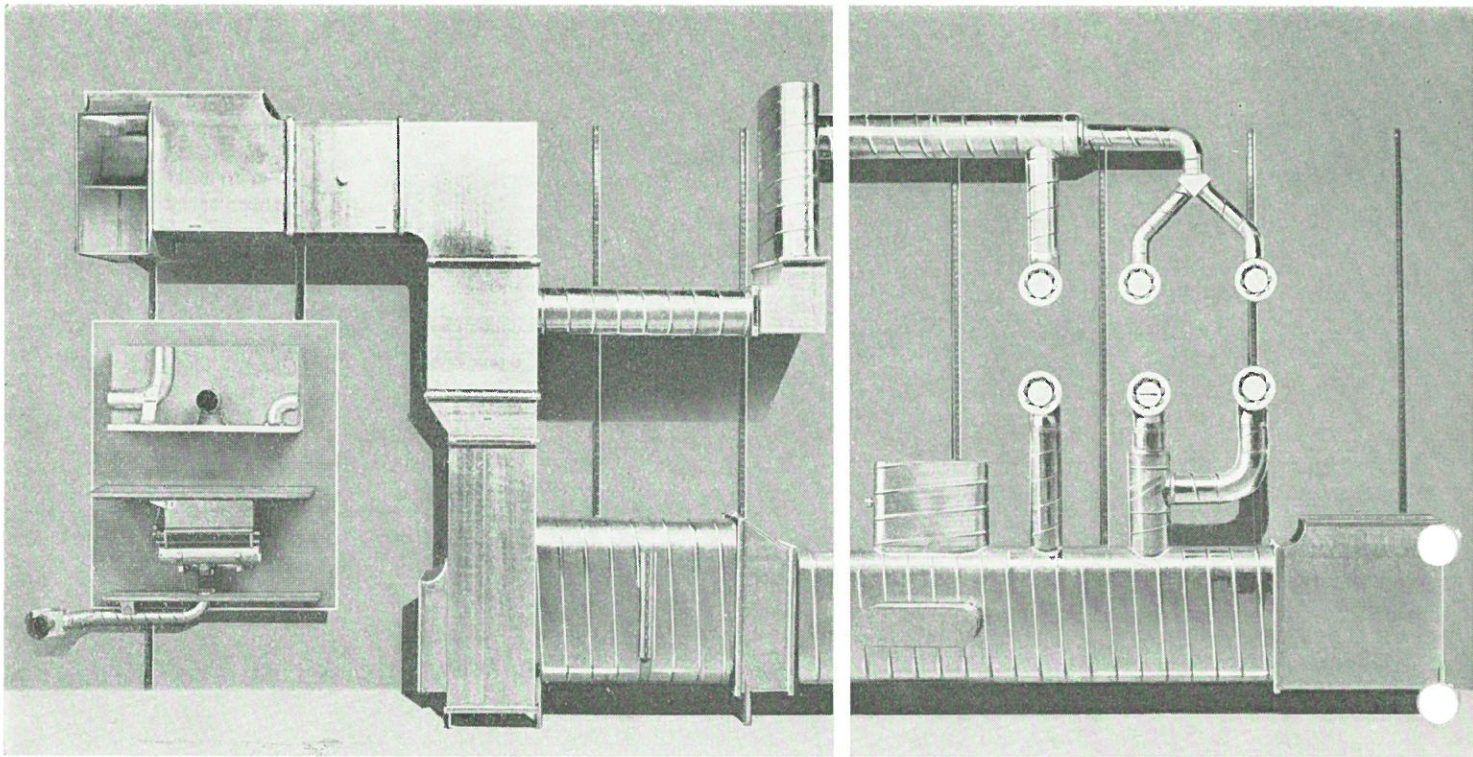
Drygt 16 m³ aktivt kol är fördelat på 420 kassetter. Filtret renar 225 000 m³/h luft för inblåsning i omformar- och motorrum. Det är i första hand syraångor från den närbelägna betningsanläggningen i Rörverk 63 som man vill skydda utrustningen från.

Bilden nederst på sid. 4 visar filtergången. Filtret med aktivt kol finns bakom dörrarna till hö-

ger. På motsatta sidan syns ett gift att skydda kolfiltret från roterande filter som har till uppgift att skydda kolfiltret från atmosfäriskt damm. Den lilla bilden på sid. 4 är en detalj av kolfilterkassetterna.

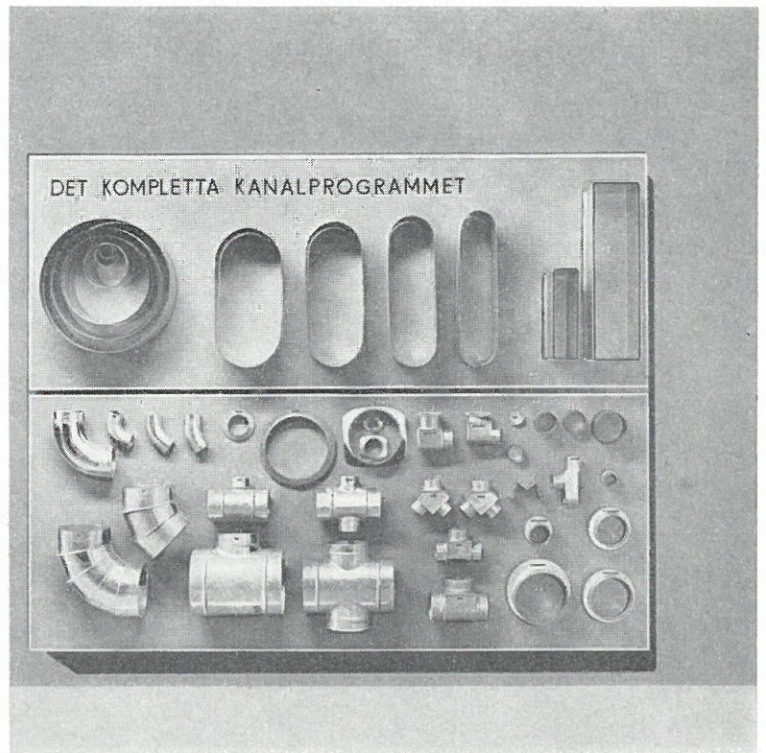
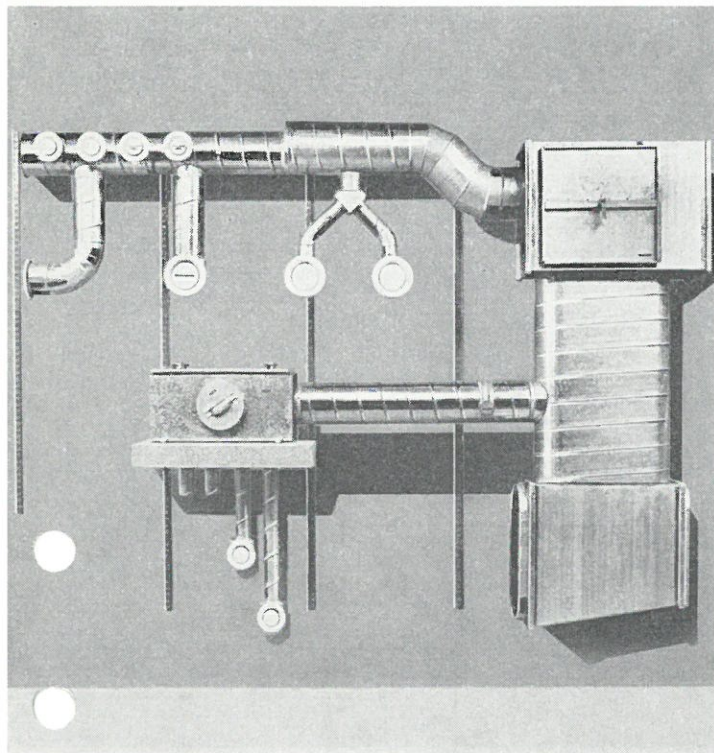

Bahco Luftdörr ger fritt fram för kunderna

Bilden nedan är från EPA-varuhuset i Gävle, för närvarande under om- och tillbyggnad. Luftdörren, som stänger ute kalla vintervindar, men lämnar fri passage för paketlastade kunder, har ett cirkulerande flöde av 61 000 m³/h luft. Luften renas i rullfilter och värms i batterier av typ PKB. Luftriktarna ställs in automatiskt, liksom också luftflödet, vart efter vind- och temperaturförhållanden.

Beträffande ventilationsanläggningen i övrigt — också den levererad av Bahco, Örebro — kan nämnas att sammanlagda inblåsta luftflödet är dryga 60 000 m³/h. Luften för varuhuset kan kylas vid behov. I fastigheten finns också kontor och ett antal småbutiker. Dessa lokaler har separata ventilationsaggregat. En bagerilokal har fullständig luftbehandling med värmning, kylning och befuktning.

Bahco visar komplett kanalprogram

Fjorton meter lång är utställningsväggen på bilden ovan (av tekniska skäl tagen i 4 sektioner). Utställningen, som finns i Enköping, har tillkommit för att visa det mest kompletta kanalprogram som för närvarande kan erbjudas i Sverige. Med olika typ-

exempel visas användningen av rektangulära, runda och flatovalva ventilationskanaler med tillhörande formstycken. Man kan också se hur enkelt de olika kanalsektionerna ansluts till varandra. Avsikten är som bekant att rektangulära kanaler, med neo-

prentätade Bahco-skarven, skall användas för huvudkanalsystemet. Därefter kommer flatovalva kanaler, som är speciellt fördelaktiga där utrymmet är ringa, t.ex. i underdak och trånga schakt. Det yttersta, finaste förgreningarna i kanalsystemet utförs lämpligen av

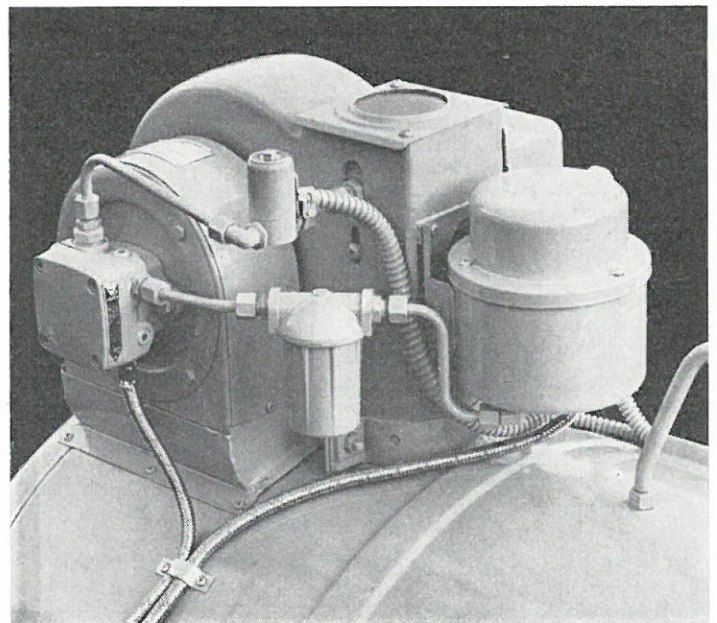
spiralfalsade runda rör, som är lätta, starka och prisbilliga. Genom att välja lämplig kanalsektion — rektangulär, flatoval eller rund — för varje del av distributionssystemet nedbringas kostnaderna, samtidigt som systemet får de önskvärda tekniska egenskaperna.

BRA BYGGTORK BÄTTRE MED OLJEFÖRVÄRMARE

Från och med i höst levereras Bahco välkända och uppskattade byggtork med elektrisk oljeförvärmare. Detta är en finess som säkert kommer att bli uppskattad på bygplatserna. Tidigare har det vid sträng kyla varit nödvändigt att ställa oljefatet på en plats där temperaturen höll sig åtminstone över nollstrecket. Nu är detta inte längre nödvändigt. Oljeförvärmaren arbetar helt automatiskt och håller oljetemperaturen vid ett värde där inga driftsstörningar behöver befaras.

Byggtorkens utförande är i övrigt oförändrat. Typbeteckningen har dock ändrats till BKA 7.

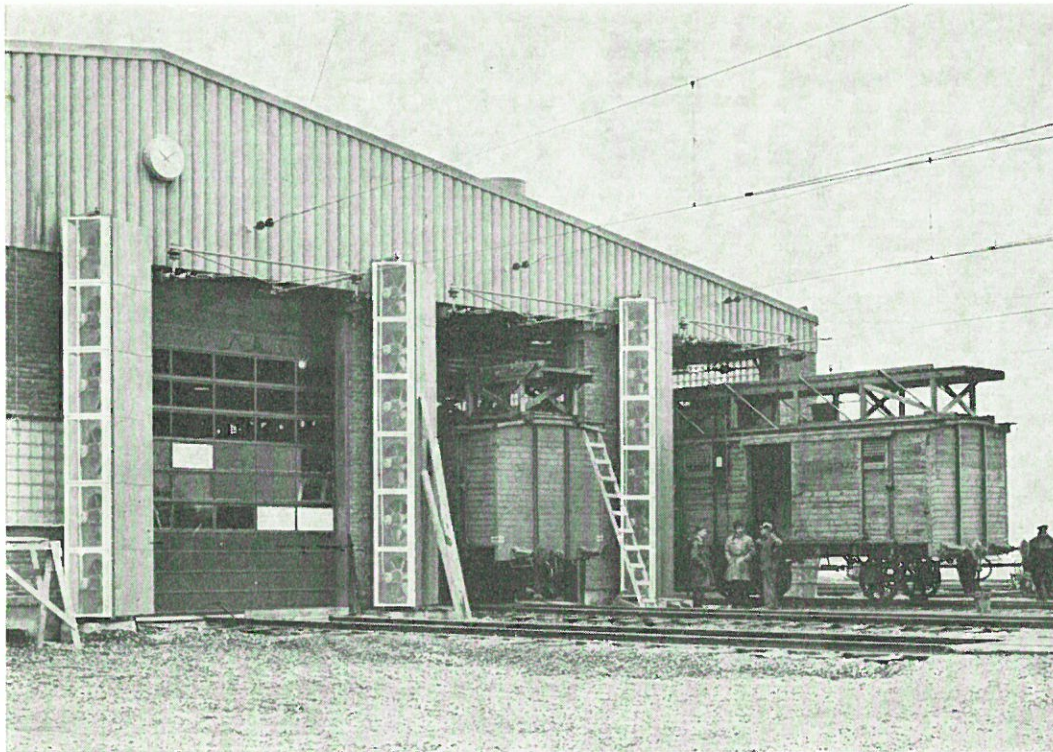
Oljeförvärmaren är så inkopplad i oljesystemet att en viss mängd varm olja återgår till sugröret, som gjorts grövre och försatts med ställbart sprundskydd. Den cirkulerande oljan uppvärmer den olja i fatet som står närmast sugröret. Oljefatet kan alltså ligga i en snödriva utan att funktionen hos byggtorken påverkas (fastän en sådan placering kanske är olämplig av andra skäl). Vid starten kan oljeförvärmaren inkopplas separat för uppvärmning innan brännaren tänds. Manövreringen av BKA 7 sker för övrigt helt elektriskt. Den tidigare oljeventilen för handmanövrering är ersatt med en magnetventil.

Den runda burken till höger om brännaren är oljeförvärmaren. Ovanför oljefiltret mitt på bilden syns magnetventilen. Den högra av slangarna som går ur bilden är sugslangen. Genom den vänstra slangen strömmar varm olja tillbaka till sugröret i oljefatet.

Rekordhög luftridaer i Borlänge

SJ Lokstation har hittills största DRK-aggregaten

Statens Järnvägars lokstation i Borlänge får sin särskilda profil av sex luftridaaggregat, typ Bahco DRK 6. Varje aggregat består av 6 modulenheter i höjd. Den stora porthöjden betingas av kravet på

att få in kontaktledningarna. Anläggningen, som ännu inte är helt färdigställd, omfattar också 8 axialfläktar typ FPT med takhuvor RTA för utsugning av av-

gaser från diesellok. Luftinblåsningen i kontorsrum och smörjgropar sker med klimataggregat KSA, medan uppvärmningen kommer från luftvärmare.

BAHCO-LUFT FLÄKTJOURNALEN

Ansvarig utgivare

Bertil Danielsson

Redaktör

Bertil Löfgren

AB BAHCO

Fläktverkstäderna, Enköping

Tel. 0171-332 00

Försäljningsställen:

Stockholm Tel. 08-244500

Göteborg Tel. 031-197640

Malmö Tel. 040-74800

Växjö Tel. 0470-22535

Norrköping Tel. 011-86020

Enköping Tel. 0171-33160

Örebro Tel. 019-124680

Sundsvall Tel. 060-157870

Umeå Tel. 090-25990

Luleå Tel. 0920-10840

Köpenhamn:

A/S BAHCO-PRIMUS

ESKILSTUNA-KUMMENS CIVILTRYCKERI

FLÄKTJOURNALEN

ÖNSKAR SINA

LÄSARE

GOD JUL

och

ETT GOTT

NYTT ÅR!

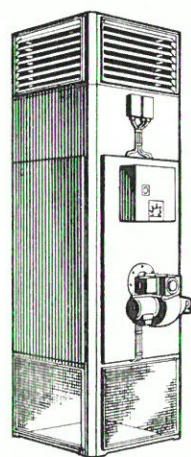
PRAKTISK THERMOBLOC-INFORMATION

Teckningen till höger har vi lånat från Bahco-publikationen "Handledning i projektering och installation av Bahco varmluftsaggregat Thermobloc". Det är en populärt hållen framställning, som med ett flertal praktiska anläggningsexempel visar de möjligheter man har att utnyttja ekonomisk direktvärme.

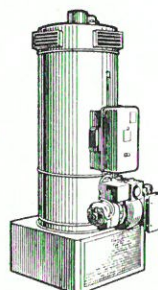
Bland kapitelrubrikerna kan nämnas: Koncentrerad luftinblåsning, Beräkning av värme- och luftbehov (med lättarbetade överslagsdiagram), Aggregatet och dess tillbehör, Installation och service.

Handledningen kan erhållas kostnadsfritt. Rekvidera Ert exemplar på bifogade svarskort.

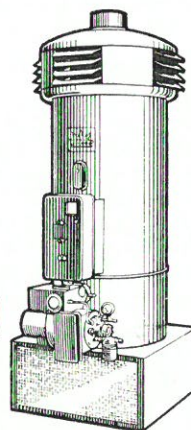
Thermobloc-paraden omfattar från vänster BVC 15, värmeeffekt 125 000 kcal/h, luftflöde 8600 m³/h, BVB 4, värmeeffekt 33 000 kcal/h, luftflöde 2200 m³/h, BVB 6, värmeeffekt 50 000 kcal/h, luftflöde 4000 m³/h, BVD 25, värmeeffekt 200 000 kcal/h, luftflöde 20 000 m³/h och BVD 40, värmeeffekt 275 000 kcal/h, luftflöde 25 000 m³/h.

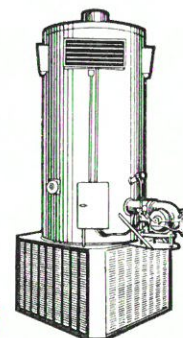
BVC 15

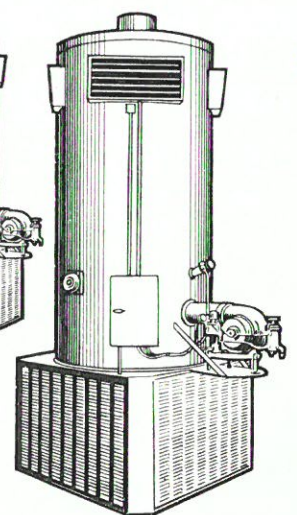
BVB 4

BVB 6

BVD 25

BVD 40